

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/24/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314221808
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2314221808.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Daniel Ilavský, v právnej veci navrhovateľky: Z. O., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., F. XXX/XX, proti odporkyni: H. O., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., X. X, o zvýšenie výživného, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 20.10.2014 č.k. 35C/51/2014 - 37 - v zamietajúcej časti žiadaného zvýšenia výživného, včítane závislého výroku o zročnom výživnom a trovách konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti žiadaného zvýšenia výživného, včítane závislého výroku o zročnom výživnom a trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta, č.k. 12P/294/2010 - 41 zo dňa 22.3.2011, ktorým bola naposledy stanovená vyživovacia povinnosť odporkyne voči navrhovateľke, v časti určenia výživného a to tak, že od 16.9.2014 je odporkyňa povinná prispievať na výživu navrhovateľky sumou 85,- Eur mesačne, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého kalendárneho mesiaca vopred k rukám navrhovateľky. Zročné výživné odporkyne voči navrhovateľke za obdobie od 16.9.2014 do 20.10.2014 vo výške 18,61 Eur súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľke do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. Napokon súd rozhodol, že navrhovateľke sa náhrada trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 62 ods. 1 až 3, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Vecne súd argumentoval v podstate tým, že vzhľadom k zistenému skutkovému stavu zaviazal odporkyňu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 85,- Eur mesačne, nakoľko mal za preukázané, že navrhovateľka naďalej pokračuje v príprave na budúce povolanie štúdiom na vysokej škole. Zvýšené výdavky na odôvodnené potreby navrhovateľky však môže odporkyňa pokrývať len v rozsahu svojich možností a schopností, bez ohrozenia jej schopnosti zabezpečovať v nevyhnutnej miere svoje vlastné potreby a plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, ktoré má v osobnej starostlivosti. Súčet príjmu odporkyne a výživného, ktorým otec prispieva na výživu syna, predstavuje čiastku 623,25 Eur. Po odrátaní sumy 150,- Eur, ktorou odporkyňa prispieva na výdavky spojené s bývaním, vyčíslených nákladov na cestovné a telefón pre syna (vo výške 82,- Eur) a zaplatení výživného na navrhovateľku v súdom stanovenej výške 85,- Eur, zostane odporkyni k dispozícii čiastka 306,25 Eur, z ktorej musí uspokojovať potreby dvoch osôb (odporkyne a jej dospievajúceho syna), t.j. náklady na stravu, oblečenie, hygienu a ostatné výdavky spojené so štúdiom syna, jeho voľným časom a iné náhle výdavky. Súd poukazuje na to, že navrhovateľka tieto náklady len na seba vyčísliť na sumu

410,- Eur (hygiena, oblečenie, strava, ostatné), súd ich za odôvodnené priznal v rozsahu 280,- Eur. Podľa názoru súdu určenie výživného vo vyššej sume, než súdom stanovených 85,- Eur, by výrazne ohrozilo schopnosť odporkyne uhrádzať jej základné potreby a potreby maloletého syna. Súd neuznal argumentáciu navrhovateľky, že po zvýšení výživného na jej brata sa výrazne zvýšil rozdiel medzi sumou, ktorou prispieva otec na syna a sumou, ktorou prispieva odporkyňa na navrhovateľku. Súd poukazuje na výrazný rozdiel medzi príjmom otca navrhovateľky a odporkyňou. Príjem odporkyne predstavuje približne štvrtinu príjmu, ktorý zo zamestnania dosahuje otec navrhovateľky. Súdom určené výživné na navrhovateľku vo výške 85,- Eur mesačne tvorí 19% príjmu odporkyne (príjem vo výške 438,25 Eur). Na druhej strane súdom určené výživné na brata navrhovateľky vo výške 185,- Eur mesačne tvorí 10 % príjmu otca navrhovateľky (príjem vo výške 1.775,02 Eur). Tento pomer viac než dostatočne zohľadňuje rozdiel vo výdavkoch navrhovateľky ako vysokoškoláčky a jej brata ako stredoškolača. Zvýšenie výživného z pôvodne stanovenej sumy 66,39 Eur na sumu 85,- Eur mesačne zohľadňuje rast nákladov navrhovateľky v súvislosti so štúdiom na vysokej škole a zároveň zodpovedá možnostiam a schopnostiam odporkyne. Vzhľadom na možnosti a schopnosti otca navrhovateľky ako druhej povinnej osoby, táto suma podľa názoru súdu postačuje na krytie odôvodnených potrieb navrhovateľky. Súd uložil odporkyni povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 85,- Eur mesačne odo dňa podania návrhu, t.j. od 16.9.2014. Zročné výživné za obdobie od 16.9.2014 do 20.10.2014 v celkovej sume 18,61 Eur (rozdiel medzi pôvodne stanovenou sumou výživného 66,39 Eur a určeným výživným vo výške 85,- Eur za 1 mesiac) uložil odporkyni zaplatiť navrhovateľke do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol. V zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. by mala navrhovateľka právo na náhradu trov konania. Nakoľko jej však v priebehu konania žiadne trovy nevznikli, rozhodol súd tak, že jej ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala, iba čo do časti rozhodnutia zamietnutia jej návrhu (vychádzajúc z obsahu odvolania), odvolanie len navrhovateľka a navrhla ho zmeniť v súlade s jej návrhom, teda priznať jej žiadané výživné 180,- Eur mesačne. Poukázala na to, že vo svojom návrhu na zvýšenie výživného na sumu 180,- Eur mesačne, ktoré odôvodňovala tým, že na jej strane došlo k podstatnej zmene okolností, keďže od septembra 2004 začala študovať na vysokej škole. Rozpísala všetky svoje mesačné náklady, ktoré sa z dôvodu zahájenia jej štúdia na vysokej škole zvýšili na mesačnú sumu 527,78 Eur. Súd neuznal v plnom rozsahu ňou vyčíslené náklady a to na stravovanie v sume 200,- Eur, keď tento výdavok uznal len do výšky 150,- Eur, čo odôvodnil zvýhodneným stravovaním študentov v zariadeniach univerzity. V tejto súvislosti však poukazuje na to, že náklady na jej stravu počas víkendov a sviatkov nie sú zvýhodnené žiadnymi študentskými zľavami, čo však súd do úvahy nezobral. Pokiaľ súd zobral za adekvátne jej výdavky na oblečenie len do výšky 40,- Eur, namiesto ňou vyčíslených výdavkov 70,- Eur a tiež ostatné jej výdavky uznal z vyčíslenej sumy 100,- Eur len do výšky 50,- Eur a akceptoval tak celkove jej mesačné výdavky len v sume 401,12 Eur, nepostupoval správne, pretože ňou vyčíslené výdavky zodpovedajú realite a ich zvýšenie nie je jej výmyslom, ale len odrazom finančne náročného života v Bratislave, kde študuje. Odvolateľka poukázala aj na to, že v súvislosti s úhradou svojich výdavkov sa nespolieha len na vyživovaciu povinnosť zabezpečovanú jej rodičmi, ale snažila sa svoju životnú úroveň udržať aj svojím vlastným pričinením, brigádami. Súd sa nedostatočne zaoberal aj finančnou situáciou jej otca, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, keď jeho priemernú mzdu vyčíslil bez prihliadnutia na výdavky, ktoré vynakladá na svoj vlastný život. Výdavky otca sa nesporne zvýšili aj zvýšením vyživovacej povinnosti na maloletého syna, ktorý žije v spoločnej domácnosti s odporkyňou a na ktorého prispieva výživným v sume 185,- Eur mesačne. Napriek dosiahnutiu svojej plnoletosti, naďalej žije v spoločnej domácnosti s otcom, keď ich spoločné náklady na bývanie dosahujú mesačnú sumu 180,- Eur, pričom náklady na bývanie mimo pracovných dní, kedy sa zdržuje v Bratislave, neboli vôbec pri rozhodovaní súdu zohľadnené. Otec je zaťažený aj platením pravidelných mesačných splátok za účelom splatenia hypotekárneho úveru a tiež spotrebného úveru na nákup nábytku, ktoré možno považovať za nevyhnutné. Napokon poukazuje na skutočnosť, že súd v rámci predmetného konania nepripustil vykonanie dôkazov o finančnej situácii jej otca, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, o ktorých sa na pojednávaní snažila. Naopak výdavky odporkyne súd uznal v plnom rozsahu. V tejto súvislosti súd poukazuje na znenie § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri rešpektovaní ktorého nie je možné súhlasiť so súdom, ktorý zmenil naposledy stanovenú vyživovaciu povinnosť odporkyni voči nej z roku 2011 len o sumu 18,61 Eur. Svoje odvolanie preto odôvodňuje s odkazom na § 205 ods. 2 písm. c) a d) O.s.p., nakoľko sa domnieva, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky poukázala na to, že zvýšenie výživného súdom prvého stupňa na navrhovateľku na sumu 85,- Eur mesačne navrhla sama po dôkladnom zvážení svojich finančných pomerov. Od novembra 2014 túto čiastku aj zasiela k rukám otca navrhovateľky. Súdu prvého stupňa predložila podrobný stav svojich príjmov ako aj výdavkov, ktoré navrhovateľke sú známe. Veľmi rada by navrhovateľke prispievala vyššou sumou, ako je 85,- Eur mesačne, ale jej finančné možnosti jej to nedovoľujú. Jej priemerný mesačný zárobok za obdobie od septembra 2013 do augusta 2014 predstavoval sumu 478,25 Eur, pričom jeho výška je ovplyvňovaná ročným obdobím, tzn. že v niektorých mesiacoch dosahuje i ba minimálnu mzdu. Z tohto príjmu vyživuje ešte aj svoje druhé dieťa, ktoré v súčasnosti navštevuje strednú školu. Na základe týchto skutočností nesúhlasí s návrhom navrhovateľky na zvýšenie výživného na sumu 180,- Eur mesačne.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníčkou konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľka podľa obsahu použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c) a d) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné, v dôsledku čoho je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zamietnutia žiadaného zvýšenia výživného včítane závislého výroku o zročnom výživnom a trovách konania ako vecne správny s použitím § 219 O.s.p. potvrdiť.

Vzhľadom na odvolanie podané navrhovateľkou predmetom odvolacieho konania je preskúmať, či zvýšenie výživného odporkyne k navrhovateľke len na sumu 85,- Eur mesačne počínajúc dňom 16.9.2014 zodpovedá dotknutým zákonným normám a je primerané zistenému skutkovému stavu, teda či bolo dôvodným v ostatnej časti navrhovaného zvýšenia, t.j. do žiadanej sumy 180,- Eur mesačne, návrh zamietnuť.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisu a konania mu predchádzajúceho dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie naplnenia podmienok pre zvýšenie výživného, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami i právnymi závermi súdu prvého stupňa, obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty navrhovateľky nenachádza dôvod pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvého stupňa odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu sa potom žiada dodať už iba nasledovné:

Predovšetkým sa žiada uviesť, že ani odvolací súd (zhodne so súdom prvého stupňa) nemal v prejednávanej veci pochybnosti o potrebe zvýšenia výživného na navrhovateľku. Nedostatočnosť sumy doposiaľ určeného výživného odporkyňou, ktoré jej bolo určené skorším rozhodnutím súdu, pritom vyplývala i bez potreby osobitného skúmania nárastu potrieb navrhovateľky už len z okolnosti časového odstupu medzi časom posledného rozhodnutia o výživnom na navrhovateľku a časom predpokladaného rozhodnutia v prejednávanej veci, keď od úpravy výživného v rámci úpravy práv a povinností rodičov k navrhovateľke v tom čase ešte maloletej (v marci 2011) len do času rozhodnutia súdu prvého stupňa - napádaným rozsudkom (v októbri 2014) uplynulo viac než 3 roky (ktorý časový rozostup sa v čase rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní navrhovateľky ešte predĺžil). Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že výdavky spojené s uspokojovaním potrieb dieťaťa blízkeho veku dospelosti alebo dokonca už dieťaťa plnoletého (ako u navrhovateľky), navyše študujúceho na vysokej škole, sú podstatne vyššími a zároveň zahŕňajúcimi výrazne širší okruh potrieb, než je tomu u detí relatívne útleho veku.

Pokiaľ ide o okolnosť spolužitia už plnoletého dieťaťa v rámci domácnosti len s jedným jeho rodičom táto je dôvodom, pre ktorý sa v zmysle požiadavky už plnoletého dieťaťa obdobne ako v prípadoch ešte maloletých detí rozhoduje len o miere vyživovacej povinnosti toho rodiča, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti - tu potom odporkyne, ktorá sa má vynahrádzať poskytovaním peňažných súm slúžiacich na úhradu potrieb dieťaťa.

Pokiaľ ide o otázku primeranosti výživného, ktoré sa má zvýšiť (nie určiť po prvý raz) však musel odvolací súd vziať do úvahy nie len potreby navrhovateľky v konaní popísané, ale aj zistený príjem odporkyne.

V prípade vyhodnocovania možností a schopností výživou povinnej odporkyne podstatnými boli najmä jej príjmy zo zamestnania, keďže majetok väčšej hodnoty u nej zistený nebol a jeho existencia navrhovateľkou tvrdená nebola.

Ak potom ustálenou rozhodovacou praxou vo veciach výživného (na záveroch ktorej nevznikol ani v tejto veci dôvod nič meniť) je to, že u zamestnanej výživou povinnej osoby nemajúcej dieťa v osobnej starostlivosti (čo obdobne platí aj na rodiča plnoletého dieťaťa nepodieľajúceho sa na jeho potrebách inak než platením výživného) treba na výživné (ktoré je prednostným výdavkom podľa § 62 ods. 5 Zák. o rodine) počítať so sumou približne 25 - 30% čistého mesačného príjmu; práve toto bolo základom pre určenie takej výšky výživného, u ktorého by sa dalo odôvodnene usudzovať, že je primerané. Keďže ale naznačené pravidlo sa priamo týka len prípadu, keď tu nie sú ďalšie vyživovacie povinnosti, žiada sa ho doplniť i tým, že v prípade existencie viacerých vyživovacích povinností zaťažujúcich tú istú výživou povinnú osobu je namieste uvažovať o potrebe podieľania sa všetkými výživou oprávnenými osobami na vyššie vymedzenom percentuálnom rozsahu z príjmu osoby výživou povinnej, pričom v takomto prípade treba ako so základom pracovať skôr s hornou hranicou nastaveného rozpätia.

Odporkyňa potvrdila súdu a vyplýva to aj z predloženého dokladu o výške jej zárobku potvrdeného jej zamestnávateľom, že jej priemerný čistý mesačný príjem zo zamestnania predstavuje za obdobie od septembra 2013 do augusta 2014 sumu 478,25 Eur mesačne. Za tejto situácie tak muselo byť zrejme, že suma prichádzajúca do úvahy na uspokojovanie všetkých jej vyživovacích povinností, teda aj tej, ktorú ma voči bratovi navrhovateľky bola vyjadriteľná zhruba 30% - tami takejto časti príjmu, čo predstavuje približne sumu 143,- Eur (30% zo sumy 478,25 Eur). Maloletý brat navrhovateľky G. nar. XX.XX. XXXX je v starostlivosti odporkyne, teda i keď je síce od navrhovateľky mladší o 2 roky, je však vo veku prudkého vývoja, s čím sú spojené zvýšené výdavky nielen na stravu, ale aj ošatenie a obuv. Za takéhoto stavu sa potom javí skutočne za vhodné, ako to ustálil aj súd prvého stupňa ustáliť pre navrhovateľku, zo sumy 143,- Eur z príjmu odporkyne, výživné v sume 85,- Eur a ostatná suma 58,- Eur pripadne na G..

Pre úplnosť treba ešte doplniť, že odvolacia argumentácia založená na namietanom neuznaní všetkých prezentovaných výdavkov navrhovateľkou súdom prvého stupňa nemôže vychádzajú z uvádzaného zhora obstať, pretože aj v prípade ich plnej akceptácie, možnosti a schopnosti povinného rodiča, tu odporkyne, neumožňujú určiť jej výživné vyššie než určil súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom. Tu potom nemohol obstať ani ďalší argument založený na tom, že súd prvého stupňa nezohľadnil všetky výdavky otca, ktoré ani nechcel dokazovať, pretože ani ich preukázanie by nemohlo ovplyvniť základné východisko pre určenie výživného, ktorým bol práve príjem odporkyne diametrálne nižší ako príjem otca navrhovateľky, druhého rodiča výživou voči nej povinného, práve prednosťou výživného patriaceho deťom od ich rodičov pred všetkými ostatnými výdavkami oboch rodičov voči navrhovateľke. Napokon zo spisu ani nevyplýva, že by navrhovateľka žiadala doplniť dokazovanie, teda že by navrhovala vykonať aj iné než súdom prvého stupňa vykonané dokazovania, preto rovnako i táto odvolacia argumentácia (nevykonanie tvrdeného navrhovaného dokazovania) tým padá.

Ďalšie odvolacie argumenty odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu navrhovateľky zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

Keďže potom prvostupňový súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, v napadnutej časti zamietnutia žiadaného zvýšenia výživného, včítane závislého výroku o zročnom výživnom a trovách konania (odvolaním osobitne nenapadnutých, tu predovšetkým rozhodnutie o náhrade trov konania, inak nesprávne, ale vydané v prospech odvolateľky a odporkyňou nenapadnuté, čo potom vylučuje jeho prieskum v neprospech navrhovateľky) rozhodol vecne správne, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorým bolo ostatné navrhované zvýšenie výživného zamietnuté, ako vecne správny, včítané závislých výrokov, s použitím § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bola plne úspešná odporkyňa a preto jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolaní neúspešnej navrhovateľke. Keďže ale odporkyňa si právo na náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila (a podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli), odporkyňi nebola náhrada trov odvolacieho konania priznaná.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.